

PRAVIDLA PARAVOLTÍŽE 2024

Toto vydanie Pravidiel paravoltáže je platné ako pravidlá jazdeckého športu športovcov so zdravotným znevýhodnením od 1. 6. 2024.

Pravidlá sú vytvorené v spolupráci so Slovenskou hippoterapeutickou asociáciou.

Slovenská jazdecká federácia
Olympijské námestie 14290/2
831 04 Bratislava

OBSAH

PREAMBULA	4
FEI KODEX CHOVANIE	4
KAPITOLA I ÚVODNÉ USTANOVENIA.....	6
ČLÁNOK 001: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.....	6
ČLÁNOK 002: PRIORITA PRAVIDIEL.....	6
KAPITOLA II – SÚŤAŽE..	6
ČLÁNOK 003: TYPY SÚŤAŽÍ.....	6
ČLÁNOK 004: NÁRODNÉ SÚŤAŽE.....	6
ČLÁNOK 005: MAJSTROVSTVÁ SR	7
ČLÁNOK 006: SÚŤAŽE	7
KAPITOLA III – PRIHLÁŠKY A SÚŤAŽIACI.....	8
ČLÁNOK 007: POZVÁNKY	8
ČLÁNOK 008: PRIHLÁŠKY	8
ČLÁNOK 009: PARAVOLTÍŽERI	8
ČLÁNOK 010: PARAVOLTÍŽNE KONE.....	9
ČLÁNOK 011: VYŠETRENIE KONÍ.....	9
ČLÁNOK 012: LONŽÉR.....	9
ČLÁNOK 013: VEDÚCÍ VÝPRAVY.....	9
ČLÁNOK 014: POZDRAV	9
ČLÁNOK 015: ÚBOR	10
ČLÁNOK 016: POSTROJ VOLTÍŽNEHO KOŇA.....	10
ČLÁNOK 017: NÁKLADY A VÝDAVKY	11
ČLÁNOK 018: CENY	11
ČLÁNOK 019: HRUBÉ ZACHÁDZANIE S KOŇOM A DOPING	11
ČLÁNOK 020: OFICIÁLNE OSOBY	11
KAPITOLA IV – SÚŤAŽE.....	12
ČLÁNOK 021: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.....	12
KAPITOLA V - SÚŤAŽ SKUPÍN	12
ČLÁNOK 022: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.....	12
ČLÁNOK 023: POVINNÁ ZOSTAVA SKUPÍN	12
ČLÁNOK 024: VOĽNÁ ZOSTAVA SKUPÍN	13
ČLÁNOK 025: ZNÁMKY	13
ČLÁNOK 026: HODNOTENIE VOĽNEJ ZOSTAVY SKUPÍN	13
KAPITOLA V – SÚŤAŽE PARAVOLTÍŽNYCH DVOJÍC	14
ČLÁNOK 027: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.....	14
ČLÁNOK 028: POVINNÁ ZOSTAVA.....	14
ČLÁNOK 029: VOĽNÁ ZOSTAVA.....	14

ČLÁNOK 030: HODNOZENIE VOĽNEJ ZOSTAVY DVOJÍC.....	15
KAPITOLA VI – SÚŤAŽE JEDNOTLIVCOV	15
ČLÁNOK 031: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA	15
ČLÁNOK 032: POVINNÁ ZOSTAVA.....	15
ČLÁNOK 033: VOĽNÁ ZOSTAVA.....	15
ČLÁNOK 034: HODNOTENIE VOĽNEJ ZOSTAVY.....	15
PRÍLOHY K PRAVIDLÁM PARAVOLTÍŽE	16
1. Listina rozhodcu pre jednotlivcov	17
2. Listina rozhodcu pre dvojice	19
3. Listina rozhodcu pre skupinu	21
Listina rozhodcu: Lonžovacia úloha pro nového lonžéra pre paravoltíž	23
4. Povolené zubadlá.....	25
5. Nánosníky	26
6. Pravidla o klasifikácii postihnutia.....	27
7. Súhlas s klasifikáciou.....	28

PREAMBULA

Súčasnú Pravidla paravoltyže pre cvičencov so zdravotným znevýhodnením sú 1. vydaním, platným od **1. 6. 2024**. V pravidlách nie sú zahrnuté všetky eventuality. V prípade výnimočných udalostí je povinnosťou rozhodcovského zboru rozhodnúť v športovom duchu, s prihliadnutím k čo najbližšiemu výkladu týchto pravidiel.

FEI KODEX CHOVANIA

Medzinárodná jazdecká federácia (FEI) a Slovenská jazdecká federácia (SJF) žiada všetkých, ktorí sú spojení s jazdeckým športom, aby sa riadili kódexom chovania. Welfare/pohoda koňa musí byť vždy prvoradé a nesmie byť nikdy podriadené súťažiam alebo obchodným vplyvom. Obzvlášť sa musí prihliadať k nasledujúcim bodom:

1. Welfare

Welfare zvierat alebo pohoda zvierat je vo všeobecnosti stav fyzického a duševného zdravia zvierat, ktoré žije v súlade so svojím prostredím. Pohoda zvierat súvisí s jeho schopnosťou udržať si fyzickú a duševnú zdatnosť a vyhnúť sa strádaniu. Welfare komplexne zahŕňa podmienky, ktoré zvieratú zabezpečujú šťastnú existenciu, najmä jeho zdravie a životnú pohodu.

a) Starostlivosť o kone

Ustajnenie a kŕmenie koní musí byť v súlade so zásadami správnej starostlivosti. Kôň musí mať vždy k dispozícii čisté a kvalitné krmivo, vodu a potravu.

b) Tréningové metódy

Tréningové metódy musia byť primerané fyzickej kondícii koňa a úrovni disciplín, ktorých sa zúčastňuje. Nesmú sa používať žiadne metódy výcviku, ktoré by koňa zneužívali alebo desili.

c) Kovanie a postroj

Kovanie a starostlivosť o nohy koňa musia byť na vysokej úrovni. Postroj musí byť zostavený tak, aby dobre sedel a nespôsovoval bolesť alebo zranenie.

d) Preprava

Kone musia byť počas prepravy chránené pred zraneniami a inými rizikami. Prepravné prostriedky musia byť bezpečné, so zaistenou ventiláciou, udržiavané, pravidelne dezinfikované a riadené skúseným vodičom. Pri manipulácii s koňom musia byť prítomní skúsení ošetrovatelia.

e) Doprava

V súlade s platnými pravidlami FEI musia byť všetky cesty dobre naplánované, s pravidelnými prestávkami na kŕmenie a napájanie koní.

2. Športová spôsobilosť

a) Kondícia a spôsobilosť

Kone a športovci musia byť v kondícii a úplne zdraví (s ohľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie) a spôsobilí, aby im bola povolená účasť na závodoch. Koňom musí byť dožičený dostatočný odpočinok medzi tréningami a súťažami, rovnako ako pri preprave.

b) Zdravotný stav

Kôň s podozrením na zdravotné problémy by sa nemal zúčastniť/pokračovať v pretekoch. V prípade pochybností je potrebné vyhľadať veterinára na konzultáciu.

c) Doping a medikácia

Doping a medikácia sú považované za závažné porušenie welfare a nebudú tolerované. Po akomkoľvek veterinárnom zákroku musí byť koňovi pred účasťou na ďalších súťažiach poskytnutý dostatočný čas na zotavenie.

d) Chirurgické zákroky

Akýkoľvek chirurgický zákrok, ktorý ohrozuje welfare súťažiaceho koňa alebo bezpečnosť ostatných koní či športovcov, nesmie byť povolený.

e) Gravidné kobyly/kobyly po pôrode

Kobyly, ktoré sú gravidné dlhšie ako štyri mesiace, alebo kobyly po pôrode, sa nemú zúčastniť súťaží, kým nie je žriebä odstavené.

f) Zneužívanie jazdeckých pomôcok

Zneužívanie jazdeckých pomôcok (bičov, ostroh atď.) nebude tolerované.

3. Závodby nesmú ovplyvniť welfare koňa

a) Súťažné areály

Kone musia trénovať a súťažiť len vo vhodných a bezpečných areáloch. (Všetky prekážky, oplotenie - musia byť postavené s ohľadom na bezpečnosť koní).

b) Povrchy

Všetky povrchy, na ktorých sa kone pohybujú, trénujú alebo súťažajú, musia byť pripravené tak, aby sa eliminovala možnosť zranenia.

c) Extrémne teplé počasie

V prípade, že by bolo ohrozené welfare koňa z dôvodu extrémne teplého počasia, súťaž sa nesmie konať. Okrem toho musí byť zabezpečená možnosť rýchleho ochladenia koní po skončení súťaže.

d) Ustajnenie na závodoch

Stajne musia byť bezpečné, hygienické, pohodlné, dobre vetrané a dostatočne priestranné. Vždy musí byť k dispozícii priestor na umývanie a voda.

4. Humánne zaobchádzanie s koňmi

a) Veterinárna starostlivosť

Na súťažiach musí byť vždy k dispozícii veterinár. Ak je kôň počas súťaže zranený alebo vyčerpaný, jazdec musí zosadnúť a veterinár musí koňa skontrolovať.

b) Odborné zdravotnícke zariadenia

Ak je to potrebné, kôň by mal byť prevezený do najbližšieho odborného zariadenia na ďalšie ošetrenie. Zraneným koňom sa musí pred prevozom poskytnúť úplná podporná liečba.

c) Zranenie počas súťaže

Následky zranení, ktoré kone utrpeli počas súťaží, by sa mali monitorovať. Povrch súťažného areálu, frekvencia súťaží a ďalšie rizikové faktory by sa mali dôkladne preverovať, aby sa minimalizovala možnosť vzniku zranení.

d) Eutanázia

Ak sú zranenia rozsiahle a kôň musí byť utratený, veterinár to urobí humánne a čo najrýchlejšie, aby minimalizoval bolesť.

e) Ukončenie aktívnej súťažnej činnosti

Po ukončení športovej kariéry je potrebné koňom zaistiť náležitú starostlivosť a humánne zaobchádzanie.

5. Vzdelávanie

FEI dôrazne žiada všetky osoby zainteresované v jazdeckom športe, aby sa snažili dosiahnuť čo najvyššiu úroveň vzdelania vo svojej špecializácii. Kódex chovania môže byť príležitostne aktualizovaný a názory všetkých sú vítané. Pozornosť bude venovaná ďalším výskumom v oblasti welfare koní, ktoré FEI/SJF podporuje.

KAPITOLA I – ÚVODNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 001: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Neustály rozvoj paravoltížneho športu vyvolal potrebu významných zmien. Cieľom týchto pravidiel je zjednotiť danú disciplínu. Vychádza z Pravidiel voltáže s určitými úpravami vzhľadom na zdravotné znevýhodnenie paravoltížnych cvičencov. Ďalej si dávajú za cieľ zlepšiť zaobchádzanie s koňmi a priblížiť súťaže čo najväčšiemu počtu cvičencov paravoltáže. Tieto pravidlá majú za cieľ zjednotiť rozhodovanie paravoltáže a upozorniť na jej špecifické problémy.

ČLÁNOK 002: PRIORITA PRAVIDIEL

1. Vo všetkých prípadoch, ktoré nie sú zahrnuté v týchto pravidlách, sa musí rozhodnúť podľa základných predpisov o hipoterapii, Všeobecných pravidiel SJF, Veterinárnych pravidiel SJF a platných Voltížnych pravidiel SJF pre daný rok.

KAPITOLA II – SÚŤAŽE

ČLÁNOK 003: TYPY SÚŤAŽÍ

1. Národné súťaže a národné majstrovstvá sa musia riadiť nasledujúcimi článkami týchto pravidiel.
2. Zahraniční súťažiaci sa môžu zúčastniť priateľských pretekov.

ČLÁNOK 004: NÁRODNÉ A PRIATELSKÉ SÚŤAŽE

1. O majstrovstvá sa jedná vtedy, ak po ukončení pretekov zostanú na štartovej listine minimálne 3 jednotlivci, 3 dvojice alebo 3 skupiny z minimálne dvoch subjektov.
2. Národné súťaže sa môžu konať na sude/trenažéri alebo na koni.
3. Majstrovstvá SR sa môžu konať len na koni.
4. Cvičenec môže na jednej súťaži cvičiť ako jednotlivec, v skupine a vo dvojici.

ČLÁNOK 005: MAJSTROVSTVÁ SR

1. Majstrovstvá musia byť organizované prísne v súlade so Všeobecnými a Veterinárnymi pravidlami SJF a špecifickými pravidlami tejto disciplíny.
2. Organizačný výbor môže pozvať účastníkov z iných krajín. V tomto prípade ide o "otvorené majstrovstvá", na ktorých účastníci z iných krajín nemôžu získať medaily a tituly.
3. Kvalifikačné kritériá sú súčasťou STP (športovo-technických podmienok) pre príslušný rok.
4. Majstrovstvá sa môžu konať len v hale alebo aspoň na krytom voltížnom kruhu v súlade s ustanoveniami týchto pravidiel.

ČLÁNOK 006: SÚŤAŽE

1. Kôň je vedený lonžérom v kroku na kruhu na ľavú alebo pravú stranu/ruku.
2. Vedenie koňa na kruhu na pravú ruku/stranu je povolené len v povinných zostavách.

Jednotlivci

3. Kategórie jednotlivcov:
 - TP2 telesné postihnutie 2. stupňa (stredné a ťažké telesné postihnutie)
 - TP1 telesné postihnutie 1. stupňa (ľahšie telesné postihnutie)
 - MP2 mentálne postihnutie 2. stupňa (stredne ťažké a ťažké mentálne postihnutie)
 - MP1 mentálne postihnutie 1. stupňa (ľahké mentálne postihnutie)
 - LPP ľahké psychické postihnutie

- LPT ľahké postihnutie telesné
- ZO zdravotné obmedzenie

Špecifikácie kategórií v prílohe pravidiel o klasifikácii postihnutia (Príloha č. 7).

4. V súťaži jednotlivcov nie sú kategórie rozdelené na mužské a ženské.
5. Ak sa súťaže zúčastní menej než 3 súťažiaci jednej kategórie, bude ich kategória zlúčená a hodnotená s najbližšou kategóriou postihnutia.

Dvojice

6. Paravoltážna dvojica je zložená z dvoch voltážerov, bez ohľadu na pohlavie a typ postihnutia.
7. Kategórie dvojíc:
 - Dvojica ZP (zmiešané postihnutie) – je zložená zo všetkých vyššie opísaných kategórií postihnutia. Dvojica nesmie byť zložená len z cvičencov kategórie ZO.

Skupiny

8. Paravoltážne skupiny môžu byť zmiešané, zložené z 3-5 voltážerov, bez ohľadu na pohlavie.
9. Kategórie skupín:
 - Skupina ZP (zmiešané postihnutie). V skupine musia byť zastúpené aspoň dve kategórie postihnutia. Skupina nesmie byť zložená len z cvičencov kategórie ZO.

KAPITOLA III – PRIHLÁŠKY A SÚŤAŽIACI

ČLÁNOK 007: POZVÁNKY

1. Rozpis súťaží, schválený zástupcom SJF, slúži ako pozvánka na súťaže.
2. Po jeho schválení dáva organizátor rozpis súťaží na vedomie SJF .
3. Pozvánky by mali obsahovať podmienky ubytovania, stravovania cvičencov a ustajnenia koní, vid'. Všeobecné pravidlá SJF.

ČLÁNOK 008: PRIHLÁŠKY

1. Dátum uzávierky prihlášok určí organizačný výbor. Po uplynutí uzávierky sa ďalšie prihlášky nebudú akceptovať. Toto opatrenie vyplýva z potreby včasného zadania údajov na spracovanie.
2. Podané prihlášky musia obsahovať menný zoznam skupín, dvojíc, jednotlivcov, vek, kategóriu, názov klubu alebo organizácie, mená koní a lonžerov a meno vedúceho výpravy.

ČLÁNOK 009: PARAVOLTÍŽERI

1. Podmienkou účasti je, že cvičenec má trvalé, overiteľné a merateľné telesné, zrakové, mentálne alebo duševné postihnutie podložené vyjadrením lekára/odborníka a spĺňa minimálne kritériá na zaradenie do kategórie podľa Klasifikácie zdravotného znevýhodnenia (KZZ).
2. Minimálny vek na zaradenie do súťaže na koni je dosiahnutie 5 rokov v danom roku. Horná veková hranica nie je obmedzená.
3. Minimálna veková hranica pre zaradenie do súťaží v pretekoch na sude/trenažéri je dosiahnutie veku 4 rokov v danom roku. Horná veková hranica nie je obmedzená.
4. Cvičenci paravoltáže musia mať platnú registráciu SJF pre daný súťažný rok a klasifikačný preukaz, ktorý potvrdzuje kvalifikátor.
5. Cvičenci paravoltáže sa môžu na tej istej súťaži zúčastniť na súťažiach jednotlivcov, dvojíc a skupín.
6. Na všetkých súťažiach zodpovedá za spôsobilosť cvičenca vedúci výpravy alebo iná zodpovedná osoba.

ČLÁNOK 010: PARAVOLTÍŽNĚ KONE

1. Kôň na paravoltážnom podujatí musí mať najmenej 5 rokov a musí byť spôsobilý na paravoltážny šport.
2. Kôň na paravoltážnych súťažiach musí mať licenciu SJF.

ČLÁNOK 011: VYŠETRENIE KONÍ

1. Počas súťaže má hlavný rozhodca po zazvonení zvoncom možnosť prezrieť alebo diskvalifikovať koňa, ak kríva alebo je v zlom stave.

ČLÁNOK 012: LONŽÉR

1. Musí mať minimálne 18 rokov a byť členom SJF.
2. Lonžér musí byť držiteľom trénerskej licencie SJF.

ČLÁNOK 013: VEDÚCI VÝPRAVY

1. Tréner, lonžér, vychovávateľ alebo rodič môže vystupovať ako vedúci výpravy, ak ho na to vyberie vysielajúca organizácia.
2. Musí mať minimálne 18 rokov.

ČLÁNOK 014: POZDRAV

1. Pri všetkých súťažiach, ktoré sa konajú vo voltížnom kruhu a pod dohľadom rozhodcovského zboru, musí každý voltížer a lonžér pred a po ukončení súťaže zo slušnosti pozdraviť hlavného rozhodcu.
2. Hlavný rozhodca signalizuje zvončekom možnosť zahájiť cvičenie.
3. Nástup, odchod a spôsob pozdravu sa ponecháva na súťažiacich, ale mal by byť bez zbytočných príkras.
4. Hlavný rozhodca by mal odpovedať na pozdrav.
5. Nástup a odchod môže sprevádzať hudba, pokiaľ hlavný rozhodca nerozhodne inak.
6. Cvičiaci začínajú cvičenie tým, že naskočí sám alebo s pomocou. Rampy a schodíky nie sú povolené.

ČLÁNOK 015: ÚBOR

1. Úbor voltížera musí byť bezpečný, priliehavý a vhodný na paravoltížny šport. Povolené sú našité ploché látkové aplikácie a potlače v rôznych farbách. V prípade nedodržania požiadaviek a po upozornení rozhodcovskou komisiou musí cvičenec oblečenie primerane upraviť. V prípade nedodržania požiadaviek bude cvičenec vylúčený zo súťaže.
2. Je povolené používať sukňu pripevnenú k dresu, ktorej dĺžka je taká, že po vyhrnutí siaha cvičencovi maximálne do podpazušia.
3. V súťaži skupín a dvojíc sa odporúčajú jednotne pôsobiace úbory.
4. Oblečenie lonžéra by malo byť decentné a vhodné pre daný šport.
5. Úprava vlasov sa odporúča s ohľadom na bezpečnosť cvičenca.

ČLÁNOK 016: POSTROJ VOLTÍŽNEHO KOŇA

1. Postroj voltížneho koňa sa skladá z týchto častí:
 - uzdečka so zbadlom
 - dve vyvážovačky
 - voltížny pás s dekou a podbrušníkom
2. Bandáže alebo gamaše sú povolené.
3. Ušane sú povolené, upchávky uší nie sú povolené.
4. Kôň nosí identifikačné číslo pridelené usporiadateľom pri príchode po celý čas súťaže, pozri Voltížne pravidlá SR, článok 719.7 Identifikačné číslo.

5. Cvičenec môže pretekať na ľubovoľných madlách.
6. Povolené zubadlá a nánosníky pozri Príloha k paravoltížnym pravidlám 5,6.
7. Vodiace alebo pomocné oťaže nie sú povolené.
8. Lonžka musí byť pripevnená k vnútornému krúžku zubadla (nie cez hlavu alebo do vonkajšieho krúžku).
9. Deky na chrbtici (voliteľná) môže byť kedykoľvek skontrolovaná rozhodcom alebo Stewardom a musí mať nasledujúce parametre:
 - max. 80 cm od zadného okraja pásu do konca deky;
 - max. 25 cm od predného okraja pásu ku krku koňa;
 - max. 90 cm od jednej strany k druhej (kontrolované na koni, povolená odchýlka nesmie presiahnuť 3 cm, tj.93 cm);
 - max. 3 cm hrubá, vrátane pokrývky;
 - max. celková dĺžka 1.10 m vrátane 25 cm pred voltížnym pásom.
10. Gélová podložka je povolená.
11. Použitie akejkoľvek inej výstroje alebo iné alebo nesprávne použitie povolenej výstroje bude znamenať vylúčenie.

ČLÁNOK 017: NÁKLADY A VÝDAVKY

1. Náklady na preteky sa riadia schváleným rozpisom pretekov.
2. Organizátor zabezpečí ubytovanie pre členov výpravy s cenami podľa rozpisu, ak je počet osôb nahlásený v dostatočnom predstihu.
3. Organizátor zabezpečí ustajnenie koní s cenami podľa rozpisu, ak je počet nahlásený v dostatočnom predstihu.

ČLÁNOK 018: CENY

1. Na národných súťažiach dostane každý cvičenec vo všetkých súťažiach stuhu (kokardu).
2. Na národných súťažiach dostanú prví 3 umiestnení v každej kategórii malý suvenír.
3. Na národných majstrovstvách dostanú 3 najlepší cvičenci v každej kategórii medaily.

ČLÁNOK 019: HRUBÉ ZAOBCHÁDZANIE S KOŇOM A DOPING

1. Platia Všeobecné pravidlá a Veterinárne pravidlá.

ČLÁNOK 020: OFICIÁLNE OSOBY

1. Na súťažiach sú prítomní traja rozhodcovia s kvalifikáciou paravoltáže SHA alebo SJF. Vo výnimočných prípadoch môžu so súhlasom všetkých účastníkov príslušnej súťaže rozhodovať dvaja rozhodcovia.
2. Rozhodca musí byť umiestnený v A,B,C.
3. Rozmiestnenie rozhodcov určuje hlavný rozhodca.
4. Na majstrovstvách SR sa odporúča prítomnosť 4 rozhodcov umiestnených v A, B, C a D.
5. Technickým delegátom na šampionáte môže byť rozhodca alebo osoba vyškolená SJF alebo FEI na funkciu technického delegáta alebo stewarda (komisára).

KAPITOLA IV – SÚŤAŽE

ČLÁNOK 021: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

1. Súťaže v paravoltáži musia prebiehať v súlade so Všeobecnými pravidlami SJF a platnými Pravidlami paravoltáže (pozri preambulu).
2. Kôň je vedený lonžérom na ľavej/pravej ruke v kroku na kruhu s minimálnym priemerom 15 m, najlepšie viac.
3. Pre všetky kategórie paravoltáže je súťaž rozdelená na povinné a voľné zostavy.
4. Odporúča sa predvádzať povinné a voľné zostavy s hudobným sprievodom. Nosič, na ktorom sa má hudobný sprievod prezentovať, je určený rozpisom súťaže.
5. Výber hudby je ľubovoľný, bez obmedzenia.

KAPITOLA V – SÚŤAŽE SKUPÍN

ČLÁNOK 022: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

1. Súťaže paravoltážnych skupín sa môžu organizovať v kategóriách:
 - Skupiny ZP (zmiešané postihnutie) – skupina zložená z cvičencov zmiešaného postihnutia ZO, LP, MP a TP
2. Súťažná skupina sa skladá z lonžéra, koňa a 3-5 cvičencov.
3. Kôň je vedený lonžérom v kroku na ľavú ruku na kruhu o minimálnom priemere 15 m alebo viac.
4. Všetky zostavy musia byť predvedené v kroku.
5. Paravoltážna súťaž skupín sa skladá z dvoch zostáv – povinnej zostavy každého cvičenca a spoločnej voľnej zostavy.
6. Všetci cvičenci skupiny musia absolvovať povinnú zostavu a aspoň jeden cvik vo voľnej zostave.

7. Povinná zostava sa môže do celkového výsledku započítavať zo súťaže jednotlivcov.

ČLÁNOK 023: POVINNÉ ZOSTAVY SKUPÍN

1. Pre všetky paravoltízne kategórie v povinnej zostave je predpísaných 5 cvikov v jednom bloku:

- základný sed s upažením
- lastovička
- mlyn
- kľak s upažením
- zoskok zášvihom/prednožkou dovnútra

2. Maximálna známka je 10. Desatiny sú povolené.

3. Z výsledných priemerov známok každého cvičenca sa vypočíta priemerná výsledná známka skupiny.

4. Bodové zrážky v povinných zostavách: podľa aktuálnej Smernice paravoltíže pre rozhodcov. V prípade, že cvičenec nedokáže vzhľadom na svoje zdravotné obmedzenie cvik zacvičiť v predpísanej forme, zacvičí ho v čo najbližšej forme. Skutočnosť musí vopred oznámiť rozhodcom a klasifikátorovi na schôdzi, aby za cvik nedostal bodové zrážky.

5. V prípade, že cvičenec cvik nezacvičí, dostane „0“.

ČLÁNOK 024: VOĽNÁ ZOSTAVA SKUPÍN

1. Vo voľnej zostave majú cvičenci príležitosť predviesť svoje umenie. Môžu si napláňovať vlastnú zostavu s ohľadom na svoje schopnosti.

2. Na koni nesmie byť v rovnaký okamžik viac ako dvaja cvičenci. Aspoň jeden musí zostať v kontakte s koňom.

3. Voľná zostava sa skladá zo statických a dynamických cvikov, z cvikov jednotlivcov a dvojíc.

4. Aby mohla byť započítaná známka za obtiažnosť statického cviku, musí byť cvik predvedený najmenej počas troch krokov koňa.

5. Dynamický cvik bude započítaný, ak sa počas predvedenia pohybu cvičenca mení jeho ťažisko vzhľadom ku koňovi.

6. Naskočenia nie sú zahrnuté v hodnotení.

7. Skupina musí odcvičiť vo voľnej zostave najmenej 7 cvikov a najviac 20.

ČLÁNOK 025: ZNÁMKY

1. Uvedené známky platia pre hodnotenie povinnej zostavy, voľnej zostavy:

10	- vynikajúci	4	- nedostatočný
9	- veľmi dobrý	3	- takmer zlý
8	- dobrý	2	- zlý
7	- dosť dobrý	1	- veľmi zlý
6	- uspokojivý	0	- nepredvedený, alebo „výsledok zrážok“
5	- dostatočný		

ČLÁNOK 026: HODNOTENIE VOĽNEJ ZOSTAVY SKUPÍN

1. Voľná zostava je hodnotená tromi známkami:

- celkový dojem koeficient x1
- technické predvedenie koeficient x2
- obtiažnosť koeficient x1
- kôň sa nehodnotí

2. Hodnotenie stupňa obtiažnosti:

Cviky sú rozdelené podľa obtiažnosti do troch kategórií:

- ťažké cviky (D) 1,0 bodov
- stredne ťažké cviky (M) 0,8 bodov
- ľahké cviky (E) 0,5 bodov

3. Kategorizácia cvikov podľa Smerníc pre paravoltíž.

4. Riskantné cviky sú zakázané.

5. Kritéria hodnotenia voľnej zostavy sú popísané vo Smerniciach pre rozhodcov.

KAPITOLA V – SÚŤAŽE PARAVOLTÍŽNYCH DVOJÍC

ČLÁNOK 027: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

1. Súťaže paravoltížnych dvojíc sa môžu usporadúvať pre kategóriu:

- Dvojica ZP (zmiešané postihnutie) – skupina zložená z cvičencov zmiešaného postihnutia ZO, LP, MP a TP

2. Súťažná dvojica sa skladá z lonžéra, koňa a 2 cvičencov.

3. Kôň je vedený lonžérom v kroku na ľavú ruku na kruhu o minimálnom priemere 15 m alebo viac.

4. Súťaž dvojíc sa skladá z povinnej zostavy oboch členov a zo spoločnej voľnej zostavy.

ČLÁNOK 028: POVINNÁ ZOSTAVA

Pozri článok 023.

ČLÁNOK 029: VOĽNÁ ZOSTAVA

1. Vo voľnej zostave majú cvičenci príležitosť predviesť svoje zručnosti. Môžu si naplánovať vlastnú zostavu vzhľadom na svoje schopnosti.
2. Dvojica musí zostať v kontakte s koňom počas celej zostavy.
3. Vo dvojiciach musia cvičenci spoločne odcvičiť minimálne 7 cvikov a maximálne 12.
4. Zostava v dvojiciach pozostáva zo statických a dynamických cvikov.
5. Aby bol statický cvik započítaný do známky obtiažnosti, musí byť vykonaný minimálne počas troch krokov koňa.

ČLÁNOK 030: HODNOTENIE VOĽNEJ ZOSTAVY DVOJÍC

Pozri článok 026.

KAPITOLA VI – SÚŤAŽE JEDNOTLIVCOV

ČLÁNOK 031: VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

1. Súťaže jednotlivcov sa musia konať v súlade so Všeobecnými pravidlami a Smernicami pre rozhodcov paravoltáže.
2. Súťaže jednotlivcov v paravoltáži sa môžu konať pre kategórie LP (ľahké zdravotné postihnutie), MP (mentálne postihnutie), TP (telesné postihnutie) a ZO (zdravotné obmedzenie).
3. Cvičencov sprevádza lonžér a voltážny kôň.
4. Cvičencov s ťažkým a/alebo mentálnym postihnutím môže kvôli ich bezpečnosti sprevádzať pri koňovi asistent/tréner, nesmie však držať cvičenca.
5. Pri ťažkom mentálnom postihnutí je povolená slovná alebo iná nápoveda zo strany lonžéra/asistenta/trénera.
6. Paravoltážne súťaže jednotlivcov pozostávajú z dvoch zostáv - povinnej a voľnej.

ČLÁNOK 032: POVINNÁ ZOSTAVA

Pozri článok 023.

ČLÁNOK 033: VOĽNÁ ZOSTAVA

1. Voľná zostava pozostáva zo statických a dynamických cvikov.
2. Aby sa do známky započítala obtiažnosť za statické cviky, musí byť cvik vykonaný aspoň počas troch krokov koňa.
3. Cvičenec môže na koni predviesť maximálne 12 cvikov.

ČLÁNOK 034: HODNOTENIE VOĽNEJ ZOSTAVY

Pozri článok 026.

PRÍLOHY K PRAVIDLÁM PARAVOLTÍŽE

Prílohy k pravidlám paravoltáže obsahujú nasledovné:

1. Listina rozhodcu pre jednotlivcov
2. Listina rozhodcu pre dvojice
3. Listina rozhodcu pre skupinu
4. Povolené zubadlá
5. Nánosníky
6. Pravidlá o klasifikácii postihnutia
7. Súhlas s klasifikáciou

Listina rozhodcu pre jednotlivcov

Rozhodca: _____ Dátum: _____ -
Preteky: _____ Klub: _____ -
Cvičenec: _____ Kategória: _____ -
Lonžér: _____ Kôň: _____ -

Povinná zostava

Cviky:	1	2	Ø známka za cvik
Základný sed s upažením			
Lastovička			
Mlyn			
Kľak s upažením			
Zoskok s prednožkou/zášvihom			
Celkom:			

Rozhodca: _____ podpis: _____

Voľná zostava

	Poznámka	Známka	Koeficient	Spolu
Obtiažnosť			x 1	
Technické prevedenie			x 2	
Celkový dojem			x 1	
Celkom				
Spoločná známka za povinnú a voľnú zostavu				

Poznámka:

Rozhodca: _____ podpis: _____ -

Listina rozhodcu pre dvojice

Rozhodca: _____ **Dátum:** _____ -
Preteky: _____ **Klub:** _____ -
Cvičenci:1. _____ **2.** _____ -
Lonžér: _____ **Kôň:** _____ **Kategória:** _____ -

Povinná zostava

Cviky:	1	2	Ø známka za cvik
Základný sed s upaž.			
Lastovička			
Mlyn			
Kľak s upažením			
Zoskok prednož./záš.			
Známka cvičenca			
Celkom			

Rozhodca: _____ podpis: _____

Voľná zostava

	Poznámka	Známka	Koeficient	Spolu
Obtiažnosť			x 1	
Technické prevedenie			x 2	
Celkový dojem			x 1	
Celkom				
Spoločná známka za povinnú a voľnú zostavu				

Poznámka:

Rozhodca: _____ podpis: _____

Listina rozhodcu pre skupinu

Rozhodca: _____ **Dátum:** _____ -

Preteky: _____ **Klub:** _____ -

Cvičenci: 1. _____ **2.** _____ -

3. _____ **4.** _____ -

5. _____ **6.** _____ -

Kôň: _____ **Lonžér:** _____

Povinná zostava

Cviky:	1	2	3	4	5	Ø známka za cvik
Základný sed s upaž.						
Lastovička						
Mlyn						
Kľak s upažením						
Zoskok s predn./zášv.						
Známka cvičenca						
					Celkom	

Rozhodca: _____ podpis: _____

Voľná zostava

	Poznámka	Známka	Koeficient	Spolu
Obtiažnosť			x 1	
Technické prevedenie			x 2	
Celkový dojem			x 1	
Celkom				
Spoločná známka povinnej a voľnej zostavy				

Poznámka

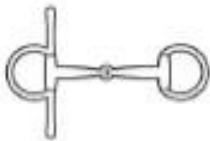
Rozhodca: _____ podpis: _____

5. Povolené zubadlá

Všetky nižšie uvedené zubadlá musia byť použité v pôvodnom nezmenenom stave, tak ako boli vyrobené.

Udidlo s kroužky nelomené gumové

Udidlo s olivkami

a) s roubíky

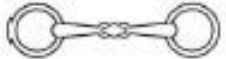
b) bez roubíkú

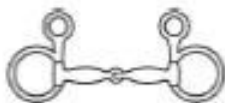
Udidlo s kroužky tvaru „D“ jednou lomené

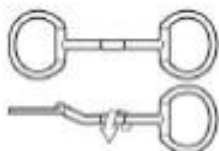
Udidlo s kroužky

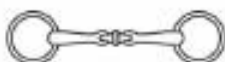
Udidlo s kroužky 2x lomené

Udidlo s lícními kroužky

Udidlo s kroužky a rotačným mezičlánkem

Udidlo s kroužky 2x lomené s rotujícím kolečkem v mezičlánku

6. Nánosníky

Nánosníky musia byť ploché.

Iné než kožené nánosníky nie sú povolené. U skríženého mexického nánosníku je povolená malá spojka na kríženie dvoch kožených remeňov (nánosníka a podhrdelníka).

Podpínací hannoverský nánosník

Obyčejný anglický nánosník

Irský nánosník s podepnutím

Zkřížený mexický nánosník

7. Pravidlá o klasifikácii zdravotného znevýhodnenia (KZZ)

Klasifikačný kódex

Predstavuje súbor pravidiel pre klasifikáciu vydaný Medzinárodným Paralympijským Výborom (IPC), ktorý koordinuje vývoj klasifikácie tak, aby sa čo najviac priblížila presnému a dôveryhodnému systému pre športové využitie.

Systém klasifikácie

Športová klasifikácia sa týka športovca s telesným, sluchovým, zrakovým, duševným či intelektovým znevýhodnením, ktorí sa zúčastňujú v paravoltížnom športe. Podmienkou účasti je, že cvičenec má trvalé, overiteľné a merateľné fyzické, mentálne alebo duševné postihnutie podložené vyjadrením lekára/odborného pracovníka a spĺňa minimálne kritériá na zaradenie do skupiny podľa klasifikácie zdravotného znevýhodnenia .

Klasifikácia je dlhodobý proces. Počas závodnej kariéry je športovec príležitostne testovaný, a ak nastane zmena jeho zdravotného stavu, môže byť preklasifikovaný do inej kategórie.

Klasifikácia je špecifická pre každý jazdecký šport, kde dohliadajú certifikovaní klasifikátori. Klasifikácia prebieha s využitím viacerých dokumentov, medzi ktoré patrí: hodnotenie fyzických funkcií, hodnotenie techniky prevedenia a pozorovanie pri tréningu aj súťažiach. Medzi postupy využívané v procese klasifikácie patrí napr.:

- hodnotenie lekárskej dokumentácie
- testovanie svalového tonusu
- rozsah kĺbovej pohyblivosti (napr. rovnováhy)
- pozorovanie špecifických športových zručností

Klasifikácie zdravotného znevýhodnenia v paravoltíži a zaradenie do súťažných kategórií

ZO	muži i ženy	zdravotne oslabení	lehké odchylky telesného vývoje, telesné stavby a zdravotního stavu	motorické testy
			lehké skoliozy, poruchy HSSP, niektorá interní omenocnění	5 do 4 bodů
				lékař zprávy, interna
LPT	muži i ženy	lehké postižení	TP s mírným dopadem na hrubou i jemnou motoriku,	motorické testy
		tělesné	změny zdravotního stavu, které způsobí omezení pohybových aktivit	4 do 3
			lehčí tělesné vady, některá interní onemocnění, hypotonie	lékař zprávy, interna
LPP	muži i ženy	lehké postižení	specifické vývojové poruchy učení, chování - SPU - ADHD, ADD	vyjádření SPPC - spec. ped,
		psychické		klin psycholog
			s trvalými nebo dočasnými změnami psychického vývoje	psychiatr,
TP1	muži i ženy	tělesné postižení 1	trvalé změny tělesného vývoje, omezená pohyblivost kloubů	motorické testy
			snížená funkce končetin, postižení končetin na stejné straně těla	3 do 2
			poruchy koordinace, rovnováhy, malformace končetin	lékař zprávy neurolog, ortoped
TP2	muži i ženy	tělesné postižení 2	těžký fyzický handicap - poruchy CNS - spasticita, mozečkové	motorické testy
			těžké poruchy koordinace a rovnováhy, vážné deformity těla	od 2/3 do 0
			nejsou schopni bezproblémové chůze	lékař zprávy neurolog, ortoped
			malá funkčnost končetin - těžká spasticita, parézy, malformace	
MP1	muži i ženy	mentální postižení 1	IQ 68 do 50	motorické testy NE
			LMR	vyjádření SPPC
MP2	muži i ženy	mentální postižení 2	od 49 IQ a níže	motorické testy NE
			SMR, TMR	vyjádření SPPC

Súhlas s klasifikáciou

Ja dolu podpísaná/podpísaný alebo zákonný zástupca:

Meno a priezvisko

Dátum narodenia

Bydlisko

1. Súhlasím, že podstúpim proces klasifikácie športovca (ďalej len klasifikácia) podrobne popísaný v klasifikačných pravidlách paravolttíže SJF a vytvorený k tomu určenou klasifikačnou komisiou. Beriem na vedomie, že tento proces môže zahrňovať pozorovanie pri tréningu alebo súťažiach, v klasifikačnom priestore i mimo neho.
2. Beriem na vedomie, že existuje riziko úrazu pri účasti na súťažiach a súvisiacich činnostiach.
3. Potvrdzujem, že som dostatočne spôsobilý, aby som sa mohol/mohla zúčastniť hodnotení v rámci klasifikácie a že môžem byť požiadaný/á, aby som toto hodnotenie podstúpil/la viac než raz.
4. Beriem na vedomie, že musím vyhovieť požiadavkám zadaných klasifikačnou komisiou. To zahŕňa poskytnutie dostatočnej dokumentácie. Na základe nej klasifikačná komisia určí, či spĺňam požiadavky na spôsobilosť podľa pravidiel SJF. V prípade žiadosti klasifikačnej komisie dodám doplňujúce informácie. Beriem na vedomie, že ak sa mi nepodarí vyhovieť žiadosti klasifikačnej komisie, moje hodnotenie môže byť pozastavené bez zaradenia do skupiny, čo znemožní zúčastniť sa súťaží SJF pokiaľ mi toto zaradenie nebude pridelené.

5. Beriem na vedomie, že klasifikácia športovca vyžaduje, aby som vynaložil maximálne úsilie, a že akékoľvek úmyselné skreslenie mojich schopností a /alebo miery môjho znevýhodnenia počas tohoto hodnotenia môže viesť k disciplinárnemu konaniu zo strany SJF.

6. Beriem na vedomie, že zaradenie športovca je hodnotiaci proces a súhlasím s tým, že sa budem riadiť rozhodnutím klasifikačnej komisie. Pokiaľ nebudem súhlasiť s rozhodnutím klasifikačnej komisie, môžem využiť svoje právo sa proti výsledku klasifikácie odvolať. Postup sa riadi pravidlami disciplinárneho konania SJF. Súhlasím, že sa budem riadiť rozhodnutím disciplinárnej komisie SJF.

7. Súhlasím s prípadným vyhotovením videozáznamu a s fotografovaním počas procesu hodnotenia pre účely zaradenia do kategórie, aj s tým, že to môže zahŕňať celú moju činnosť v klasifikačnom priestore i mimo neho.

8. Potvrďujem a súhlasím s tým, aby SJF spracovala a uchovávala moje osobné údaje o klasifikácii v elektronickom formáte, vrátane môjho plného mena, dátumu narodenia, príslušnej lekárskej dokumentácie, správ z psychologického vyšetrenia, správ z vyšetrenia v pedagogicko-psychologickej poradni a pod., zaradenie do skupiny, a to podľa vnútornej smernice SJF – GDPR. Potvrďujem a súhlasím s tým, aby moje meno a zaradenie do skupiny bolo zverejnené SJF a zdieľané s tretími osobami, napríklad súťažnými organizačnými výbormi.

9. Beriem na vedomie, že SJF môže používať moje – na konkrétnu osobu neukazujúce – údaje o klasifikácii v rámci pomoci pri vývoji Systému klasifikácie.

10. Súhlasím s tým, aby SJF poskytla podrobnosti o mojom klasifikačnom zaradení inej medzinárodnej organizácii, ak tá o to požiada.

11. Beriem na vedomie, že ak si SJF praje použiť moje osobné informácie o klasifikácii pre špecifické účely ako je vzdelávacia alebo propagačná činnosť, môj súhlas bude vyžadovaný dopredu a že tento súhlas môžem kedykoľvek odvolať.

V dňa.....

podpis.....